

OPETTAJAOPISKELIJOIDEN ARVIOINTIOSAAMINEN LIKUNNAN OPETUKSESSA

Esittäjä: Henna Haapala

Kirjoittaja(t): Haapala, Henna; Paakkari, Leena; Hirvensalo, Mirja

Taustayhteisö(t): Liikuntatieteellinen tiedekunta, Jyväskylän yliopisto

TAUSTA:

Liikuntaa opettavalta opettajalta vaaditaan valmiuksia arvioida fyysistä, sosiaalista sekä psyykkistä toimintakykyä. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet korostavat monipuolista ja oppimista tukevaa arviointia, ja opettajankouluttajien tulisi huomioida opiskelijoiden sen hetkiset käsitykset oppimisen arvioinnista pyrkiessään kehittämään heidän arviointiin liittyvää ymmärrystään (Otero & Nathan, 2008). Tämän tutkimuksen tavoitteena oli kuvata opettajaopiskelijoiden kokemuksia arviointikriteerien käsittelystä opintojen aikana sekä opintojen antamista arviointivalmiuksista liikunnassa.

MENETELMÄ:

Keväällä 2019 yhteensä 453 opiskelijaa vastasi sähköiseen, anonyymiin kyselyyn. Vastaajista 69 % oli naisia, 91 % oli alle 30-vuotiaita ja 60 % oli aloittanut opettajaopintonsa joko vuonna 2017 tai 2018. Kysely toteutettiin kaikissa Suomen yliopistollisissa opettajankoulutusyksiköissä sekä Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellisessä tiedekunnassa, ja liikuntapedagogiikkaa pääaineenaan opiskeli 16 % vastaajista. Tässä tutkimuksessa selvitettiin (i) arvioinnin kriteereiden käsittelyä opintojen aikana yleisesti ja liikunnassa sekä (ii) millaisiksi opiskelijat kokivat omat arviointivalmiutensa liikunnassa. Aineisto raportoitiin jakaumina, ja liikuntapedagogiikan pääaineopiskelijoiden ja muiden opettajaopiskelijoiden eroja analysoitiin riippumattomien otosten t-testillä.

TULOKSET:

Opettajaopiskelijoista 56 % vastasi arviointikriteereitä käsiteltyä yleisesti opettajaopintojen aikana jonkin verran ja 27 % mukaan paljon tai erittäin paljon. Arviointikriteereitä liikunnassa oli opintojen aikana avattu hyvin tai erittäin hyvin 65 % mukaan, ja vain 11 % vastaajista koki liikunnan arviointikriteereitä avatun huonosti tai erittäin huonosti. Vastaajat kokivat arviointiosaamisensa hyväksi tai erittäin hyväksi arvioinnin kiinnittämisessä asetettuihin tavoitteisiin (71 %), monipuolisessa oppilaan oppimisen ja työskentelyn havainnoinnissa ja dokumentoinnissa oppituntien aikana (58 %), erilaisten oppimisen arviointimenetelmien käyttämisessä (58 %), monipuolisen palautteen antamisessa oppilaan edistymisen tiedostamiseksi (70 %), oppilaiden erilaisten oppimisen ja työskentelyn tapojen hyödyntämisessä arviointitietoa kerätessä (52 %), tavoitteisiin pääsemisen erilaisiin keinoihin kannustavan palautteen antamisessa (65 %), oppilaille läpinäkyvän ja avoimen arvioinnin suunnittelussa (60 %) sekä huoltajien tiedostamien tavoitteiden ja arviointiperusteiden suunnittelussa (45 %). Eroja liikuntapedagogiikan pääaineopiskelijoiden ja muiden opettajaopiskelijoiden välillä ei havaittu.

JOHTOPÄÄTÖKSET:

Liikunnan arviointikriteereitä oli opiskelijoiden mukaan käsitelty hyvin, mutta arvioinnin käsittely yleisesti oli jäänyt heikommaksi. Koetun arviointiosaamisen osa-alueista hyvin hallussa oleviksi koettiin tavoitteisiin kiinnittyvä arviointi sekä monipuolinen ja oppimista kehittävän palautteen antaminen. Erilaisten oppimisen ja työskentelyn tapojen hyödyntäminen sekä huoltajien huomiointi arviointiprosessissa ovat arviointiosaamisen kehityskohteita, joka voi johtua myös opiskelijoiden opintojen vaiheesta. Opettajaopiskelijoiden tulisi saada opinnoissaan valmiuksia kriteeriperustaisen, oppilaita osallistavan, jatkuvan ja monipuoliseen näyttöön perustuvan arvioinnin toteuttamiseen.

Lähteet:

Otero, V. K. & Nathan, M. J. 2008. Preservice elementary teachers' views of their students' prior knowledge of science. *Journal of Research in Science Teaching* 45 (4), 497–523.